

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ БЮДЖЕТАМИ

асист. **Вишницька О.І.**, студент гр. АМм-31 **Назаренко Г.С.**

В умовах соціально-політичних реформ українська спільнота прагне до адаптації з європейськими стандартами життя. Європейський підхід до процесу формування бюджету базується на публічній оцінці ефективності рішень влади щодо формування і розподілу бюджетних коштів. Кожен громадянин, як платник податків, має право знати як ефективно та на які цілі витрачено державні кошти.

Бюджетна система України, як зазначено в Бюджетному кодексі, складається з державного та місцевого бюджетів. Місцеві бюджети є бюджетами територіальних громад сіл, їх об'єднань, селищ, міст (у тому числі районів у містах) [1].

Сучасна наука державного управління має широкий спектр засобів державного впливу на розвиток місцевих бюджетів у країні. Проте недостатність дохідної бази у регіонах, неможливість місцевих бюджетів у повному обсязі фінансувати виконання своїх обов'язків вимагають вдосконалення методів державного управління місцевими бюджетами, використання яких є актуальними в Україні. Без бюджетної самостійності місцевих бюджетів з її численними складовими і врахування податкового потенціалу кожного регіону неможлива побудова і розвиток ефективної та дієвої бюджетної системи України [2].

Місцеві бюджети мають в розпорядженні фінансові ресурси, що характеризуються недостатністю дохідної бази, також вони залежать від міжбюджетних трансфертів. Це веде до того, що місцеві бюджети не мають можливості повністю фінансувати виконання своїх зобов'язань.

Актуальність теми визначається потребою змін діючого бюджетного законодавства України, а саме надання права органам місцевого самоврядування на децентралізоване ухвалення рішень щодо розвитку підконтрольної території, узгодження витратків з місцевими потребами. Місцеві бюджети слід перетворити на реальний механізм стимулювання економічного зростання регіону.

На даний час органам місцевого самоврядування не достатньо фінансових ресурсів для ефективного управління соціально-економічним становищем територіальних громад. Це обумовлено наступними обставинами:

1. Фінансові ресурси у більшості сконцентровані в державному бюджеті країни, що занижує значення місцевих;
2. Між зобов'язаннями за витратками місцевих бюджетів та джерелами фінансування існує невідповідність;
3. Низька частка податкових платежів, закріплених територіально;
4. У структурі надходження коштів до місцевих бюджетів домінують регулюючі доходи;
5. Централізоване встановлення нормативів відрахувань;
6. Забезпечення витратків на соціальні потреби нормативно не врегульовані;
7. Дотаційність місцевих бюджетів через встановлення витратків без урахування дохідних джерел;
8. Відсутність прямого зв'язку між обсягом податків, які збираються, та доходами місцевих бюджетів.

Для того, щоб досягти зміцнення фінансової незалежності місцевого самоврядування, необхідна децентралізація фінансів. При цьому місцева влада має бути наділена більшою управлінською самостійністю та свободою з застосуванням центральними органами показників оцінки якості, що дозволитимуть оцінити, на скільки якісно виконуються делеговані повноваження.

З метою удосконалення управління місцевими бюджетами, збільшення їх доходної частини, збалансування, зменшення фінансової залежності необхідно: чітко законодавче закріплення за різними видами влади бюджетних повноважень та відповідальності; наділити органи місцевого самоврядування декількома вагомими місцевими податками, та надати право самостійно регулювати ставку та базу; формувати доходну частину місцевих бюджетів аналізуючи податковий потенціал регіону та видаткові зобов'язання; використання стабільних нормативів відрахувань від податків державного значення до місцевих бюджетів; контролювати повноту доходів, які надходять до місцевих бюджетів.

Тож вирішення поставлених вище проблем за допомогою перелічених заходів приведе до збільшення доходної частини місцевих бюджетів, що зміцнить самостійність органів місцевої влади.

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/print1332099879576876>.

2. Євдокієнко А. В. Шляхи вирішення проблемних питань управління місцевими бюджетами в сучасних умовах / А. В. Євдокієнко // Управління розвитком. – 2012. – №19(140). – С. 102-104.

Вишницька, О.І. Удосконалення системи управління місцевими бюджетами [Текст] / О.І. Вишницька, Г.С. Назаренко // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 319-320.